

Albanija: Covek koji bi zeleo da postane kralj

Author: [IWPR Balkans](#)

Visje od cetrdeset godina posle smrti svog oca u egzilu, Leka Zog se vraća u Albaniju ne krijući ambiciju da se vrati na presto.

Covek koji sebe naziva "albanskim kraljem" vratio se medju svoj narod, ali tek treba da ih ubedi da ga vrate na presto, sto nece biti lako.

Tokom svoje poslednje posete Albaniji 1997. godine, Leka Zog je zadobio podrsku samo jedne trecine glasaca u zemlji na referendumu o povratku monarhije. Medjutim, on je vec izjavio da je spreman za novi referendum.

Sezdesettrogodisnjem sinu pokojnog kralja u izbeglistvu Ahmeta Zogua tek nedavno je ukinuta sudska presuda, zbog uloge koju je imao u nasilnim protestima koji su izbili nakon referenduma odrzanog 1997. godine.

U Albaniju je stigao 28. juna sa svojim sinom, koji se takodje zove Leka, njegovom zenom Suzan i 93-godisnjom majkom Dzeraldinom. Sa sobom je, takodje, doneo i arsenal od preko 100 komada oruzja - ukljucujuci protivpesadijske mine i protivtenkovske raketne bacace - koje, kako tvrdi, predstavljaju deo njegove zbirke od pre Drugog svetskog rata. "Drugi deo kolekcije nalazi se u SAD i ubrzo ce biti dopremljen u Albaniju", kaze Zog.

Vlasti tek treba da odluce o sudbini ovog oruzja. Ipak, albanski sef policije, Bilbil Mema je rekao da Zogu sigurno nece biti dozvoljeno da zadrzi taj arsenal u svojoj novoj kuci, koja je udaljena manje od 50 metara od vladinih zgrada.

Obracajuci se predstavnicima medija po dolasku u Tiranu, Zog je rekao da je jedan od njegovih glavnih ciljeva da vrati posmrtno ostatke svog oca u zemlju. On nije zeleo da govori o svom imovinskom stanju kao ni o zlatu za koje se veruje da je njegov otac odneo sa sobom kada je otisao u izbeglistvo.

Stotine pristalica, medju kojima su bili Albanci sa Kosova i iz Makedonije, pojavilo se na aerodromu Rinasi u albanskoj prestonici da doceka Boing 727 kojim se kraljevska porodica vratila u otadzbinu.

Medju onima koji su cekali da ga pozdrave su bila dva narodna poslanika iz vladajuće Socijalisticke stranke, kao i istaknuti opozicioni politicari. Sam Zog se susreo sa albanskim premijerom Pandeli Majkom ubrzo po sletanju. Glavne politicke stranke su izgleda nedavno umeksale svoje stavove prema kralju kako ne bi izgubile deo svog birackog tela.

Zogov povratak je usledio posle poziva 40 poslanika iz razlicitih politickih stranaka i razmene pisama sa albanskim piscem i kandidatom za Nobelovu nagradu Ismailom Kadareom sto je dobilo snazan publicitet u javnosti.

Zogova porodica izbegla je iz zemlje pred italijanskim invazionim trupama 1939, kada je on imao samo dve godine. Posle Drugog svetskog rata, komunisticki rezim proglasio je Albaniju republikom, a bivseg kralja narodnim neprijateljem.

Ahmet Zog je porodicu najpre odveo u Grcku, potom u Tursku, Egipat, Veliku Britaniju i, najzad u Francusku, gde je i umro 1961. godine. Njegov sin je dobar deo svog zivota proveo u Juznoj Africi.

Njegov prvi povratak u Albaniju 1994. godine bio je u senci sproa oko drzavljanstva i pasosa. Zbog toga Zogu nije bilo dopusteno da napusta hotel u kome je odseo posle sukoba sa vladom tadašnjeg predsednika Sali Berise.

Kada je zemljom zavlada anarhija posle kolapsa piramidalnih investicionih sema 1997. godine, Zog je uz pomoc promonarhisticke stranke Pokret za zakonitost organizovao referendum o povratku monarhije u zemlju. Kasnije je tvrdio da se manipulisalo rezultatima referenduma.

U julu te godine, Zog je obukao vojnu uniformu, sve skupa sa pistoljima, i predvodio protestni miting tokom koga je jedna osoba smrtno nastradala. Jos jednom je napustio zemlju i u odsustvu je osudjen zbog oruzane pobune na tri godine zatvora uslovno.

Danas, neke pristalice tvrde da bi ustavna monarhija mogla da poboljsa ekonomsku situaciju zemlje kao i da promeni njen imidz u svetu. "Kralj Leka je jedina nada za nas", tvrdi Robert koga su progonili tokom komunisticke vladavine. "Probali smo sve opcije - levicarsku i desnicarsku diktaturu Envera Hodze i Sali Berise, kao i takozvanu demokratiju."

Ipak, cini se da javnost nije bas odusevljena ovom idejom, pogotovo mladje generacije. Student ekonomije Andi je bio iznenadjen kada ga je novinar IWPR-a zapitao da li je docekao kralja. "Zasto bih docekivao jednog samozvanog kralja?", zapitao je on.

Svestan cinjenice da ne uziva bezuslovnu podrsku u svojoj domovini, jedno vreme se cinilo da Zog pokusava da privuce vise pristalica nacionalistickim istupima. Tako je 1997. godine izjavio da podrzava ideju o Velikoj Albaniji, mada se sada cini da je izmenio svoj stav. Na nedavnoj konferenciji za stampu u Tirani je rekao da ne smatra ujedinjenje Albanaca teritorijalnim konceptom.

Ukoliko zeli da bude vodja, cini se da Zog ima jos puno toga da ucini. Cinjenica je da albanska deca vise ne uce u skolama da je monarhija najveći neprijatelj naroda, te da je kralj bio izdajnik. Stavise, glavni bulevar u Tirani cak nosi ime bivseg monarha. Pa ipak, cini se da malo ko ocekuje da ce ova jos uvek misteriozna figura doneti prosperitet i napredak zemlji. A njegov narod ima dugo pamcenje.

"Da li nam je potreban on i jos jedni nemiri kao oni u julu 1997. godine?", pita se Palji, sredovecni covek, dok kupuje nesto na ulicnom kiosku.

Sokol Sameti je urednik albanskog magazina "Klan".

Location: Kosovo

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/albanija-covek-koji-bi-zeleo-da-postane-kral-0>